

ПОВІДОМЛЕННЯ, МАТЕРІАЛИ, РЕЦЕНЗІЇ

Нестор Библиук¹, Богдан Рицар²

¹Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

²Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України і Держспоживстандарту України

НА НЕЗАБУДЬ РОМАНОВІ РОЖАНКІВСЬКОМУ

© Библиук Н. І., Рицар Б. Є., 2012

Роман Рожанківський народився 19 червня 1935 р. у Львові у відомій галицькій родині, яка залишила помітний слід у громадському, науковому й культурно-мистецькому житті України та за кордоном.

Батько Романа, **Володимир Рожанківський** (1906–1973) – син Теодора та Ірини-Софії Шухевич. Закінчив народну школу та гімназію у Львові в 1924 році. З 1925 до 1930 навчався у Львівській політехніці, отримав диплом інженера. У 1932 р. одружився з Ганною Говикович. У них народилося четверо синів – Роман (1935), Юрій (1939), Ігор (1942), Андрій (1947).

Мама Романа, **Анна (Нуна) Рожанківська** (1909–1949) – дочка Альфреда Говиковича та Михайлини з Нижанківських. Шкільну освіту отримала в Закопаному, Перемишлі, Львові (1915–1919). Навчалася гри на фортепіано у Вищому музичному інституті імені Лисенка у Львові (1917–1925) у професора Василя Барвінського. У 1928–1931 рр навчалася у Вищій школі заграничної торгівлі у Львові. Після війни працювала в системі гастрономії Міністерства торгівлі як завідувач відділу (1945–1947 рр). Брала активну участь у спортивних заходах Карпатського лещатарського клубу, зокрема успішно виступила на лещатарських змаганнях у Славську в 1935 р.

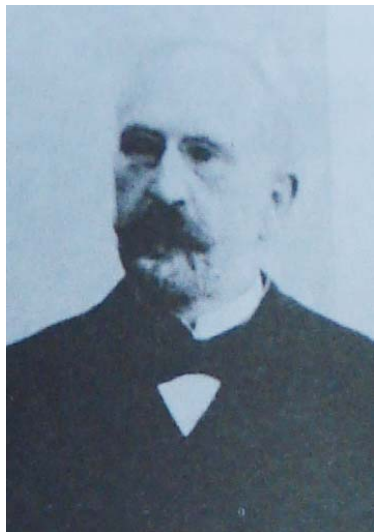
*Анна Рожанківська
(портрет В. Савіна)*

Володимир Рожанківський

Теодор (Дорко) Рожанківський (1875–1970) – син Лонгина і Осипи з Шухевичів, народився в Сокалі. У 1903 р. за дозволом Папи Римського одружився зі своєю тіточною сестрою Іриною-Софією (Лідкою) Шухевич, дочкою Володимира Шухевича та Герміни з Любовичів.

Ірина-Софія (Лідка) Рожанківська (1881–1934). Дочка Володимира Шухевича та Герміни з Любовичів. Учасниця хорového товариства «Львівський Боян». Похована у Львові на Личаківському цвинтарі.

Володимир Шухевич

Герміна Шухевич

Володимир Шухевич (1849–1915) визначний український етнограф, культурно-освітній і громадський діяч, дійсний член наукового товариства ім. Т. Шевченка, відомий як дослідник культури і побуту гуцулів. Його п'ятитомну працю «Гуцульщина» ще за життя вченого високо оцінили вітчизняні та зарубіжні діячі науки й культури.

Герміна Шухевич з дому Любович (1852–1939) видатна культурно-громадська діячка, послідовниця емансипаційного руху Н. Кобринської. Допомогала чоловікові в організації етнографічних виставок (1887, 1894), збирала на Гуцульщині і Покутті народні вишивки. Разом з учительками Марією Білецькою і Костянтиною Малицькою заснували у Львові перше українське жіноче демократичне товариство «Клуб русинок» (1892), а згодом – Союз українок і першу жіночу українську гімназію (1906).

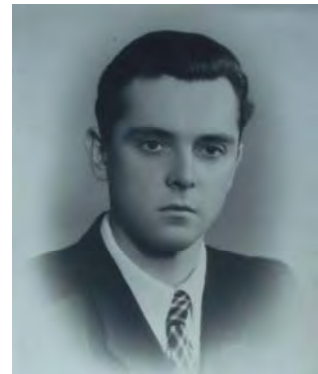

В. Шухевич з онуками від доньки Ірини і Теодора Рожанківського – Володимиром, Стефаном (на колінах), Осипою, Ярославом

Ірина-Софія Рожанківська

Роман Рожанківський у 1951 р. закінчив середню школу № 8, у 1956 р. поступив на радіотехнічний факультет Львівського політехнічного інституту на спеціальність «Вимірювальні та автоматичні прилади». Працював у конструкторському бюро «Термоприлад». З 1959 р. навчався в аспірантурі у Фізико-механічному інституті АН УРСР, керівник проф. Богдан Блажкевич. У 1965 р. захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «Теоретичні основи електротехніки». У 1969 р. отримав звання старшого наукового працівника, а з 1977 р. очолив відділ «Автоматизація проектування» в Обчислювальному центрі інституту прикладних проблем механіки та математики АН УРСР, де працював до 1990 р. У 1961 р. одружився з Людмилою Лозовською.

Людмила Рожанківська

Ігор, Людмила, Олег, Андрій-Теодор, Наталія Рожанківські

Людмила Рожанківська (1939 р.н.) – дочка Віталія Лозовського та Віри Крот. Народилася в м. Орел, де працював батько після закінчення Українського текстильного інституту в Харкові. Батько загинув у 1943 р. під Смоленськом, матір загинула від рук енкаведистів у 1945 р. у Глинянському районі Львівської області. Людмилою Рожанківською опікувалася батькова сестра Людмила Лозовська, яка в 1945 р. переїхала з Києва до Львова.

У 1962 р. Людмила Рожанківська закінчила Львівський державний медичний інститут і отримала кваліфікацію лікаря педіатра. Спочатку працювала в дитячій і першій лікарнях м. Львова. З 1967 р. працює у Львівському обласному онкологічному диспансері (тепер Львівський державний онкологічний регіональний лікувально-діагностичний центр) як лікар променевої терапії першої категорії. У 1980–1990 рр – головний радіолог Львівської області.

У Романа та Людмили Рожанківських народилося два сини – Ігор і Олег.

Син Ігор Рожанківський (1962–2010) у 1978 р. закінчив середню школу № 28. З 1979 до 1984 рр навчався у Львівському лісотехнічному інституті. Отримав диплом інженера-механіка. Працював за спеціальністю у тресті «Південь-Захід Електромережбуд» (1984), а як інженер-постачальник – на меблевій фабриці «Карпати» (1985–1987).

Син Олег Рожанківський народився 1966 р. У 1982 р. закінчив середню школу № 28. З 1982 до 1989 р. навчався у Львівському державному університеті імені Івана Франка. Отримав диплом механіка-математика. Працював в інституті прикладних проблем механіки та математики Академії наук, а з 1991 року працює на малих приватних підприємствах. Одружився з Наталією Гнатів. У 1990 р. у них народився син Андрій-Теодор (Дорко) – улюблений онук Романа і Людмили Рожанківських.

Брат Юрій Рожанківський народився 1939 р. Закінчив середню школу у Львові в 1956 р. та енергетичний факультет Львівської політехніки. У 1961 р. переїхав до Москви, де вже проживав його батько, і до 1994 р. працював у Московському енергетичному інституті, після захисту дисертації як доцент. У 1996 р. виїхав до США, проживає у Джерсі-Сіті й досі працює в двох університетах –

університеті штату та університеті міста як провідний програмний аналітик. У 1966 р. одружився з Наталією з Трухтанових, 1940 р. н. У них народилося двоє синів – Володимир (1967) і Андрій (1975). Сини одружені. Володимир проживає і працює у Москві, Андрій із дружиною Юлією в Лос-Анджелесі, у них є дочка Вероніка.

Брат Ігор Рожанківський народився 1942 р. Закінчив середню школу у 1959 р. і Львівський політехнічний інститут у 1964 р., інженер-електрик за спеціальністю «Електронні пристрої». З 1967–1990 рр. працював у фізико-механічному інституті Академії наук, згодом – професор кафедри «Автоматизація та комплексна механізація машинобудівної промисловості» Національного університету «Львівська політехніка». У 1956 р. захистив кандидатську дисертацію, у 1997 р. – докторську. Працює на посаді професора в м. Бидгощі (Польща). У 1966 р. одружився із Зоряною-Любомирою Лозинською. Має двох синів – Ярослава і Ореста. Син Ярослав одружений, у нього три сини – Данило (1998), Роман-Богодар (2002) і Юрій-Лев (2004). Працює менеджером у програмістській фірмі «СофтСерве» у Львові.

Брат Андрій Рожанківський народився 1947 р. Навчався у середній школі у Львові пізніше у Москві, де отримав вищу освіту. Працював у Московському інституті електронного машинобудування. Одружився, у нього і дружини Тетяни дочка Анна (1971). У 1992 р. виїхав у США. Проживає і працює в Лос-Анджелесі.

Роман Рожанківський з 1993 р. нерозривно пов'язав своє життя з діяльністю Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології Держспоживстандарту та Міністерства освіти і науки України, утвореного на базі Національного університету «Львівська Політехніка». Тут він увійшов у середовище провідних фахівців української загальної та фахової мови, переконаних у потребі її відродження після кілька вікового зросійщення, серед яких виділялися професори Володимир Перхач, Євген Шморгун та доцент Борис Іванків зі Львова, старші наукові працівники Віталь Моргунюк і Ольга Кочерга з Києва та інші. У цьому напрямі він опрацьовує українську фахову термінологію, передусім її синтаксично-стилістичні особливості.

*Закриття ІХ конференції «Проблеми української термінології» (2006 р.):
(зліва направо) Роман Рожанківський, Богдан Рицар, Роман Микульчик, Ольга Мацейовська,
Роман Мисак, Ірина Чайка, Віталь Моргунюк*

Праці друкує переважно в термінологічних збірниках – Віснику Львівської політехніки «Проблеми української термінології» та київському збірнику «Українська термінологія і сучасність». Серед головних праць Романа Рожанківського варто відзначити статтю «Сучасна українська мова і термінологія», яка опублікована в працях Наукового товариства ім. Шевченка, том 2, «Красзнавство», С. 164–207. – 2006 р. У цій статті «проаналізовано мововживчі видання Інституту мовознавства за 1933–1935 роки й показано, що сучасні академічні й термінологічні словники замість питомих українських термінів надалі містять насильницькі «запозичення» з російської мови та з інших мов

через російську; на прикладах галузевих терміносистем проілюстровано, що стиль української фахової мови ніяк не зв'язано з народним і цілком збігається з російським книжно-науковим; зібрано і сформульовано найпотрібніші для користувачів специфічні правила унормування української термінології та фахової мови».

Виступ на пленарному засіданні (2006 р.)

У приміщенні ТК СНТТ (2006 р.):
(зліва направо) Роман Мисак, Роман Рожанківський,
Ольга Кочерга, Роман Микульчик

Від 1993 р. він був секретарем, а у 1997–2004, 2006–2010 рр – відповідальним секретарем Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології. Став розробником та експертом проектів термінологічних стандартів України (ДСТУ), пов'язаних, зокрема, з лісовою галуззю. Був одним з ініціаторів створення Львівської міської громадської організації «Українське термінологічне товариство» разом з авторами цієї статті та «Словничка української термінології у сфері лісотехніки».

Роман Рожанківський активно працював як лексикограф, укладач і рецензент словників. Входив до складу Науково-технічної комісії з питань термінології при Держспоживстандарті України. Опублікував понад 90 наукових праць, з них 30 з питань термінології:

1. Основні структурні елементи багатомовної термінологічної бази даних // Математичне моделювання в електротехніці й електроенергетиці: Тези доп. 1-ї Міжн. наук.-тех. конф. – Л. : Львівська політехніка, 1995. – С. 96–97 (М. Кузан);
2. До проекту універсальної таблиці українсько-латинської транслітерації / Проблеми української науково-технічної термінології: Тези доп. 4-ї Міжн. наук. конф.– Л. : Львівська політехніка, 1996. – С. 70–72;
3. Російсько-український науково-технічний словник. – Л. : Львівська політехніка, 1997. – 456 с. (В. Перхач, Б. Кінаш, П. Букович, В. Горячко, І. Дудурич, Т. Рижий; наук. ред. В. Перхач);
4. Українсько-латинська транслітерація. Універсальність і точність // Українська термінологія і сучасність: Матер. II Всеукр. наук. конф.– К. : НАН України, 1997. – С. 232–235. (Б. Рицар);
5. Проект порадника для укладачів термінологічних словників // Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. пр. – К. : НАН України, 1998. – С. 217–219. (М. Кратко, Б. Рицар);
6. Мовні норми й тенденції розвитку української термінології // Науковий вісник: Лісотранспорт в Карпатах: традиції, реалії, перспективи розвитку. Матер. міжн. наук. конф. – Л. : Україн. держ. лісотех. ун-тет, 1998. – Вип. № 9. – С. 13–16;
7. Засади та реалізація кирилично-латиничної транслітерації українських назв і текстів // Проблеми української термінології: Матер. 5-ї Міжн. наук. конф, Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Л., 1998. – С. 137–140. (Р. Мисак);
8. Щодо українського стилю фахової мови // Проблеми української термінології: Матер. 5-ї Міжн. наук. конф., Львів, Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 1998. – С. 43–46;
9. The Terminology Systems Bank of the Technical Committee for the Scientific and Technical Terminology Standardization // Terminology and knowledge engineering: proceedings / TKE'99: Fifth International Congress on Terminology and Knowledge Engineering, pp. 701–706, Innsbruck, Austria, Aug. 1999. (М. Кузан, Б. Рицар, Р. Мисак);
10. Комп'ютерні проблеми стандартизації термінології // Сучасні проблеми в комп'ютерних науках : зб. наук. пр. – Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2000. – С. 42–44. (М. Кузан);

11. Про сучасний стан української термінології (на прикладі лісотехнічної) // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Серія «Проблеми української термінології». – 2000.– № 402. – С. 13–19 (Н. Библиук);
12. Порівняльний аналіз термінів з нормативних документів і словників // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Серія «Проблеми української термінології». – 2000.– № 402. – С. 31–39 (Б. Рицар);
13. Про деяку критику щодо української науково-технічної термінології // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Серія «Проблеми української термінології». – 2000.– № 402. – С. 170–175 (Б. Рицар, В. Моргунюк);
14. Про впорядкування української науково-технічної термінології // Науковий вісник : зб. наук.-тех. пр. – Л.: Український державний лісотехнічний університет, 2000. – Вип. № 10.1. – С. 35–39 (Н. Библиук);
15. Наголоси прикметників із суфіксом *-н-* від перехідних дієслів // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. пр. – К. : КНЕУ, 2001. – Вип. IV.– С. 90–93;
16. Найпоширеніші мовні помилки в сучасних екологічних виданнях: досвід та перспективи // Матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – К. : Центр екологічної освіти та інформації, 2001. – С. 164–167 (Н. Библиук);
17. Про стан української термінології та її стандартизацію за період 1992–2002 рр. // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2002. – № 3. – С. 41–49 (Б. Рицар);
18. Зведення правил унормовування української фахової мови // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»: Серія «Проблеми української термінології» – 2002. – № 453. – С. 203–210;
19. *СловоСвіт 2002* – проблеми української термінології // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2003. – №1. – С. 19–23 (Б. Рицар)
20. Українська термінологія як наслідок «зближення мов» // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Серія «Проблеми української термінології». – 2003. – № 490. – С. 25–34;
21. Синтаксично-стилістичні вади сучасної фахової мови // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»: Серія «Проблеми української термінології». – 2004. – № 503. – С. 14–20;
22. Інформаційна мова та інформаційні терміни програмного продукту Ворд компанії Майкрософт // Проблеми української термінології: зб. наук. пр. учасн. 8-ї Міжн. наук. конф. «Проблеми української термінології *СловоСвіт 2004*». – Л., 2004. – С. 12–17;
23. Треба реєструвати репресивні та зрепресовані терміни // Проблеми української термінології: Зб. наук. пр. учасн. 9-ї Міжн. наук. конф. «Проблеми української термінології *СловоСвіт 2006*». – Л., 2006. – с. 63–70;
24. «Сучасна українська мова і термінологія» // Праці Наукового товариства ім. Шевченка. – 2006 р. – Т. 2 «Краєзнавство» – С. 164–207;
25. Видові перфективи двовидових безпрефіксних дієслів чужомовного походження на *-ува(ти)* // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Серія «Проблеми української термінології». – 2007. – № 93. – С. 22–25;
26. Типові помилки у проектах стандартів на терміни та визначення понять // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. праць. – К. : КНЕУ, 2007. – Вип. VII. – С. 290–294 (Б. Рицар, Р. Микульчик);
27. *СловоСвіт 2006* // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – 2007. – № 2. – С. 23–27 (Б. Рицар, Р. Микульчик);
28. Транслітерування українських текстів з кирилиці в латиницю // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» : Серія «Проблеми української термінології». – 2008. – № 620. – С. 55–61 (Б. Рицар, Р. Микульчик);
29. Транслітерування українських текстів із кирилиці на латиницю // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. пр. – К. : КНЕУ, 2009. – Вип. VIII. – С. 228–232. (Б. Рицар, Р. Микульчик)
30. Синтаксично-стилістичні риси науково-технічної мови // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»: Серія «Проблеми української термінології». – 2009. – № 648. – С. 34–38.

У 1998–2008 рр. Роман Рожанківський – учений секретар міжнародних термінологічних конференцій «Проблеми української термінології *СловоСвіт*» та член редколегії вісника «Проблеми української термінології» НУ «Львівська політехніка». До його авторитетної думки дослухалися термінологи України. У 2005 р. був учасником наукової конференції Косівського осередку НТШ, а з

2006 р. стає членом комісії екологічних технологій. Регулярно виступає на наукових сесіях НТШ з доповідями, присвячених проблемам технічної термінології і фахової мови.

Наукова конференція Косівського осередку НТШ «Гуцульщина» 14.03.2005 р. У першому ряді Дарія Стиранівська, Дмитро Ватаманюк, Марія Сусак, Михайло Гнатюк, Роман Рожанківський, Нестор Библюк, Микола Борис, Григорій Гуцуляк Микола Близнюк

Роман Рожанківський захоплювався спортом, зокрема туризмом, відвідував секцію альпінізму і туризму при Будинку вчених у Львові, брав участь у водних, піших і лижних походах вищої категорії складності, зокрема був організатором і керівником зимового туристичного лижного походу на Кольський півострів у січні 1958 р. та пішого туристичного походу на Алтай у липні–серпні 1960 р. Був відмінним гравцем у бридж, брав участь у міських змаганнях із бриджу в Будинку вчених всередині 60-х рр.

*Кольський півострів, 1958 р.
Справа Роман Рожанківський,
зліва Нестор Библюк*

*Гринявські полонини, 1994 р.
Зліва-направо: Роман Рожанківський, Олег Гупало,
Борис Николін, Марко Библюк, Роман і Нестор Библюки*

18 травня 2011 року на 76 році життя Романа Рожанківського не стало.

Він залишився в наших серцях як відданий і чуйний товариш, добра, щира і справедлива людина, був взірцем високої освіченості, толерантності, скромності та високої християнської моралі, переданої йому від попередніх поколінь славних галицьких родин.